

Vaughan Gething AS

Gweinidog yr Economi

Dawn Bowden AS

Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon

a'r Prif Chwip

Llywodraeth Cymru

Dyddiad | Date: 23 Medi 2021

Pwnc | Subject: Sesiwn i graffu ar waith Gweinidogion: Gweinidog yr Economi a Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon a'r Prif Chwip

Annwyl Vaughan a Dawn,

Diolch i chi am ddod i gyfarfod y Pwyllgor dydd Mercher 15 Medi 2021. Fel y nodwyd yn y cyfarfod, rwy'n ysgrifennu ar ran y Pwyllgor i ofyn am ragor o wybodaeth am nifer o faterion a drafodwyd yn ystod eich sesiwn dystiolaeth. Amlinellir y rhain o dan yr is-benawdau perthnasol isod.

Y dosbarthiad cyfrifoldebau gweinidogol

Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech gadarnhau pa un ohonoch sy'n gyfrifol am ba agweddau ar eich portffolios gweinidogol perthnasol. Nid yw'r wybodaeth a amlinellir ar wefan Llywodraeth Cymru yn rhoi dadansoddiad o'r fath. Byddai'r Pwyllgor hefyd yn ddiolchgar pe gallech nodi sut mae meysydd perthnasol eich portffolio yn cyfrannu ar darged Llywodraeth Cymru o sicrhau un filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Byddai'r wybodaeth hon yn cynorthwyo'r Pwyllgor a rhanddeiliaid wrth godi materion penodol gyda gweinidog priodol y Llywodraeth.

Dull strategol o ymdrin â diwylliant

Croesawodd y Pwyllgor eich ymrwymiad i greu strategaeth ddiwylliannol newydd. Derbynnir bod nifer o ffactorau a fydd yn dylanwadu ar ffurfio'r strategaethau hyn, gan gynnwys effaith barhaus y pandemig ac adolygiad arfaethedig o wariant Llywodraeth y DU. Dywedasoch yn ystod y cyfarfod fod y blaenoriaethau ar gyfer y strategaeth ddiwylliannol wedi'u nodi yn y Rhaglen Lywodraethu. Mae'r Rhaglen hon yn cynnwys nod canmoladwy o sicrhau bod sectorau o'r fath yn ffynnu yn ystod y tymor sydd i ddod. Er gwaethaf rhestru rhai amcanion, nid yw'r Rhaglen yn amlinellu manylion penodol a fyddai'n sail i strategaeth o'r fath. Mae'r Pwyllgor yn nodi eich bod yn bwriadu cyhoeddi eich

strategaeth yn gynnar y flwyddyn nesaf. Yn y cyfamser, byddai'r Pwyllgor yn croesawu amlinelliad o'ch syniadau presennol ynghylch y nodau yr ydych yn gobeithio y bydd eich strategaeth yn eu cyflawni. Byddai hyn yn cynnwys y gweithgarwch penodol, y dyraniadau cyllid a'r amserlenni ar gyfer cyflawni'r nodau hyn.

Yn ychwanegol at eich strategaeth gyffredinol ar gyfer diwylliant, byddai'r Pwyllgor hefyd yn croesawu manylion strategaethau a fydd gennych yn benodol i'r sector, neu y byddwch yn eu hystyried. A fydddech yn gallu darparu rhestr o'r strategaethau sy'n benodol i'r sector sy'n dod o fewn eich cylchoedd gwaith gweinidogol? Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar hefyd os gallwch hefyd ddarparu unrhyw gynlluniau gweithredu ac ariannu sy'n gysylltiedig â'r strategaethau hyn. Yn benodol, a fyddwch chi'n diweddarau'r ddogfen [Digwyddiadau Cymru: Strategaeth Digwyddiadau Mawr ar gyfer Cymru?](#)

Yn unol â'ch ymrwymiad yn ystod y cyfarfod, mae'r Pwyllgor yn awyddus i weithio gyda chi ar ddatblygu eich strategaeth ddiwylliannol arfaethedig yn ogystal â strategaethau eraill sy'n dod o dan gylch gwaith y Pwyllgor. Byddai darparu gwybodaeth o'r fath o gymorth mawr i'r Pwyllgor i wneud hynny.

Ymrwymadau'r Rhaglen Lywodraethu

Mae Rhaglen Lywodraethu Llywodraeth Cymru hefyd yn nodi bod "[y] celfyddydau, twristiaeth a chwaraeon yn hollbwysig i economi Cymru ac i'n bywyd cenedlaethol, ac mae'r iaith Gymraeg yn drysor cenedlaethol sy'n perthyn i bob unigolyn yng Nghymru." Mae'r Rhaglen hefyd yn ymrwymo i ehangu mynediad a manteisio ar greadigrwydd. Mae'r Pwyllgor yn cytuno bod y cynigion hyn yn deilwng, ond mae diffyg manylion yn ymwneud â phob un o'r amcanion penodol a amlinellir yn y Rhaglen. Hoffai'r Pwyllgor ddeall yn well beth yw dull Llywodraeth Cymru o ymdrin ag ymrwymadau penodol a amlinellir o dan y pennawd 'Bwrw ymlaen tuag at filiwn o siaradwyr Cymraeg, a galluogi twristiaeth, chwaraeon a'r celfyddydau i ffynnu'.

A allwch ddweud beth yw eich nodau, eich cynlluniau cyflawni a'ch dyraniadau cyllid ar gyfer yr ymrwymadau canlynol:

- sicrhau bod hanes pobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol yn cael ei adlewyrchu'n briodol yn ein sectorau diwylliannol a threftadaeth, gan gynnwys yn ein Hamgueddfeydd Cenedlaethol;
- sefydlu Cronfa Ymchwil a Datblygu Diwydiannau Creadigol;
- sefydlu Gwasanaeth Cerddoriaeth Cenedlaethol;
- ymrwymo i Theatr Clwyd;
- sefydlu'r Amgueddfa Bêl-droed;
- sefydlu'r Oriel Gelf Gyfoes Genedlaethol.

At hynny, byddai'r Pwyllgor hefyd yn croesawu diweddariadau rheolaidd ar gynnydd Llywodraeth Cymru yn erbyn pob un o'r mentrau hyn. A fydddech yn fodlon rhoi diweddariadau chwarterol i'r Pwyllgor ar eich cynnydd?

Statws Treftadaeth y Byd UNESCO ac Amgueddfa ar gyfer gogledd Cymru

Gwn y cytunwch â'r Pwyllgor bod y llwyddiant diweddar a ddyfarnwyd i ogledd orllewin Cymru yn ennill statws Treftadaeth y Byd UNESCO i'w groesawu a'i ddathlu. Byddem yn ddiolchgar pe gallech nodi eich cynlluniau i adeiladu ar y llwyddiant diweddar hwn. Yn yr un modd, byddem yn ddiolchgar o wybod a oes gennych strategaethau tebyg ar waith i hyrwyddo safleoedd eraill yng Nghymru fel Blaenafon, Pontcysyllte a chestyll Gwynedd?

Mae'r Pwyllgor hefyd yn croesawu'ch cynnig i ddatblygu amgueddfa ar gyfer gogledd Cymru. Er ei bod yn ddyddiau cynnar yn eich Rhaglen Lywodraethu, hoffai'r Pwyllgor ddeall yn well beth fyddai cyfansoddiad amgueddfa ar gyfer gogledd Cymru. Fel y gwyddoch, mae gan yr holl rwydwaith o amgueddfeydd sy'n ffurfio Amgueddfa Genedlaethol Cymru ddiben a chylch gwaith penodol. Er enghraifft, mae Amgueddfa Lechi Cymru yn Llanberis yn ail-greu stori diwydiant llechi Cymru; diwydiant a oedd "ar un adeg yn toi'r byd". O ystyried eich cynnig i greu amgueddfa newydd ar gyfer gogledd Cymru, a allwch chi amlinellu ym mha ffordd berthnasol y bydd yn wahanol i'r amgueddfa bresennol sydd yn Llanberis? Ai eich bwriad yw ehangu'r amgueddfa bresennol ar y safle neu greu amgueddfa newydd sbon? Byddai'r Pwyllgor yn croesawu unrhyw wybodaeth y gallwch ei darparu er mwyn ei helpu i ddeall yn well sut y bydd yr amgueddfa arfaethedig yn gwarchod, yn dogfennu ac yn arddangos bywyd yng ngogledd Cymru, ac a fwriedir iddi ddisodli Amgueddfa Llechi Cymru. Byddwn yn ddiolchgar pe bai'r wybodaeth hon yn cynnwys targedau, cynlluniau cyflawni a dyraniadau cyllid.

Cymru Hanesyddol

Nododd y Pwyllgor yr amlinelliad a ddarparwyd gennych o bartneriaeth barhaus Cymru Hanesyddol rhwng Cadw, yr Amgueddfa Genedlaethol, y Llyfrgell Genedlaethol a Chomisiwn Brenhinol Henebion Cymru. Er mwyn i'r Pwyllgor ddeall y bartneriaeth hon yn well, a allech ddarparu manylion y bartneriaeth gan gynnwys unrhyw gytundebau ysgrifenedig ar gyfer ei gweithredu (megis memorandwm cyd-ddealltwriaeth), rhaglen waith y bartneriaeth a'i gwaith hyd yma. Byddai'r Pwyllgor hefyd yn ddiolchgar pe gallech gadarnhau na fydd gweinidogion Llywodraeth Cymru yn ceisio uno'r sefydliadau hyn yn ystod tymor y Senedd hon.

Strategaeth deledu a ffilm

Yn ôl gwefan Masnach a Buddsoddi Llywodraeth Cymru, o ganlyniad i gefnogaeth y llywodraeth, y diwydiannau creadigol yw un o'r sectorau sy'n tyfu gyflymaf yng Nghymru. Nodir bod gan y sector drosiant blynyddol o £1.9bn ac mae'n cyflogi dros 58,000 o bobl; sy'n gynnydd o 52 y cant mewn deng mlynedd. Mae'r Pwyllgor o'r farn bod hyn yn dangos twf trawiadol yn y sector a gall cefnogaeth y llywodraeth sicrhau bod y twf hwn yn parhau. Argymhellodd y Pwyllgor blaenorol yn y Bumed

Senedd y dylai Llywodraeth Cymru gyhoeddi strategaeth sy'n nodi ei gweledigaeth o ran diwydiant sgrin Cymru. Byddai'r Pwyllgor yn croesawu manylion eich strategaeth ar gyfer datblygu'r sector hwn gydag amlinellad o gynlluniau gweithredu, dyraniadau cyllid a thargedau.

Corff Sgiliau Creadigol i Gymru

Nododd y Pwyllgor y datganiad ysgrifenedig a gyhoeddwyd ddydd Iau 16 Medi 2021 ynghylch Corff Sgiliau Creadigol newydd i Gymru. Mae'r Pwyllgor yn croesawu'r datblygiad pwysig hwn o ran sicrhau bod sgiliau a thalent yn cael eu meithrin i ateb y galw a grëir gan sector diwydiannau creadigol sy'n tyfu'n barhaus. Mae gan y Pwyllgor nifer o gwestiynau yn dilyn eich datganiad:

- A yw'r fenter newydd hon yn cael ei chreu fel cangen ychwanegol i Gymru Greadigol yn hytrach nag fel corff ar wahân ynddo'i hun?
- O ran llywodraethu, a allwch chi gadarnhau aelodaeth a strwythur y grŵp llywio a fydd yn llywio ei waith? Ai bwrdd Cymru Greadigol fydd yn gyfrifol am oruchwylio'r gwaith hwn yn gyfrifol, yn y pen draw, am ei weithredu?
- Faint o gyllid sy'n cael ei ddarparu'n flynyddol ar gyfer y fenter?
- Beth yw'r cynllun cyflwyno pum mlynedd ar gyfer ehangu gwaith y corff i gynnwys sectorau creadigol eraill?
- Pa dargedau sydd wedi'u gosod ar gyfer y corff o ran nifer y lleoliadau a'r cyfleoedd hyfforddi a grëir?
- Faint o brentisiaethau pob oed yr ydych chi'n disgwyl i'r fenter eu creu rhwng nawr a 2026?
- Sut yr ydych chi'n bwriadu monitro cynnydd yr holl waith hwn?

Agwedd strategol at newyddiaduraeth Gymreig

Yr wyf yn siŵr y cytunwch fod rôl cyfryngau brodorol cryf mewn cymdeithas ddemocrataidd o'r pwys mwyaf. Byddai hyn yn cynnwys rhoi gwybodaeth deg a diduedd i'r rhai sy'n dymuno pleidleisio mewn etholiadau i'w galluogi i wneud dewisiadau gwybodus ynghylch pwy ddylai redeg y wlad.

Byddwch yn ymwybodol bod papurau newydd Cymru wedi gweld dirywiad parhaus yn eu cylchrediadau print, fel y mae papurau newydd dyddiol y DU. Er bod cylchrediad papurau newydd print wedi dirywio, mae traffig ar-lein wedi cynyddu. Er gwaethaf hyn, mae sefydliadau newyddion wedi cael anhawster o ran sicrhau gwerth ariannol ar y tuedd cynyddol hwn. Heblaw am ambell enghraifft, maent wedi bod yn amharod i godi tâl am gael mynediad at eu cynnwys, gan ddibynnu yn hytrach ar hysbysebion digidol, gyda swmp yr hysbysebion hynny yn dod i feddiant Google a Facebook. Canlyniad hyn fu cau papurau newydd, colli swyddi a chydgrynhoi'r farchnad gan yr enwau mawr. Mae'r Pwyllgor yn awyddus i ddeall sut mae Llywodraeth Cymru'n cefnogi'r ddarpariaeth newyddiaduraeth ddiuedd o ran newyddion i Gymru. A yw'r Llywodraeth yn darparu arian cyhoeddus i sefydliadau cyfryngau newyddion? Ac os felly, pa broses o ran sicrwydd a safonau

didueddrwydd y mae'n rhaid iddynt eu bodloni cyn cael cyllid o'r fath? Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech roi nodyn ar y materion hyn.

Chwaraeon a hamdden

Byddai'r Pwyllgor yn croesawu'r wybodaeth ddiweddaraf am dull strategol cyffredinol Llywodraeth Cymru o ymdrin â chwaraeon yng Nghymru. Byddai hyn yn cynnwys yr amcanion cyffredinol sydd gennych a'r dulliau sy'n cael eu hystyried ar gyfer chwaraeon elît a chwaraeon cymunedol yng Nghymru.

Dywedasoeh hefyd, fel y cyfeirir ato ar ddechrau'r llythyr hwn, eich bod wedi ymrwmo i ehangu mynediad i sawl sector. Mae'r Pwyllgor yn tybio bod hyn yr un mor berthnasol i chwaraeon a gweithgaredd corfforol. A allech nodi eich dull o ymdrin ag ehangu mynediad i chwaraeon yng Nghymru dros y pum mlynedd nesaf?

Llythyrau cylch gwaith ar gyfer cyrff nodedig

Yn olaf, nododd y Pwyllgor eich bod yn bwriadu amlinellu eich bwriadau a gosod targedau ar gyfer y sectorau diwylliannol, treftadaeth a chwaraeon mewn llythyrau cylch gwaith sydd ar y gweill i'r Cyrff perthnasol a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Croesewir y dull hwn. A allech roi amlinelliad o'r mathau o amcanion y byddwch yn eu gosod i bob Corff a Noddir yn y llythyrau cylch gwaith hyn? A allech gynnwys unrhyw dargedau sy'n ymwneud ag ehangu mynediad a chyfranogiad? Byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar am gopi o'r llythyrau cylch gwaith hyn, ar ôl eu cyhoeddi, er mwyn cynorthwyo i graffu ar eich gwaith.

Byddwn yn ddiolchgar pe gallech ddarparu ymateb ysgrifenedig i'r cwestiynau hyn erbyn 21 Hydref 2021, er mwyn llywio ein rhaglen waith ar gyfer y dyfodol.

Yn gywir

Delyth Jewell AS

Cadeirydd

Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol

c.c. Dawn Bowden AS, Dirprwy Weinidog y Celfyddydau a Chwaraeon a'r Prif Chwip